

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

Вересня 20 22 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
" ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ "**

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 10 "Природничі науки"

Спеціальність: 106 "Географія"

Освітньо-професійна програма: "Географія"

Розробник: Топчієв Олександр Григорович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від "30" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олександр ТОПЧИЄВ)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП "Географія".

фія"

(Галина ВИХОВАНЕЦЬ)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від "02" 09 2022 р.

Голова НМК

(підпис)

(Віталій СИЧ)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олександр ТОПЧИЄВ)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № _____ від " _____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>10</u> <u>"Природничі науки"</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>106 «Географія»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова дисципліна	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		1-й	-
		Лекції	
		20 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	- год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомлення здобувачів вищої освіти з питаннями, що стосуються економічних, соціальних та екологічних проблем регіонального розвитку, а також особливостей розробки стратегій соціально-економічного розвитку локальних територій.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- розкрити зміст поняття «регіональний розвиток», підходи і концепції до його розуміння;
- розглянути класифікацію проблемних регіонів та їх характерні риси;
- охарактеризувати основні проблеми регіонального розвитку;
- розглянути сучасний стан, проблеми та перспективи регіональної політики України як інструменту вирішення проблем регіонального розвитку держави;
- проаналізувати вплив стану соціальної, економічної та екологічної систем на розвиток регіонів
- розглянути особливості розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

загальні компетенції - ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальні (фахові) компетенції - СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно- територіальних систем на різних рівнях просторової організації; СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку; СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня; СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно- географічну експертизу та моніторинг; СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально- економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання:

ПРО1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. ПРО2. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді. ПРО4. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах. ПРО5. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень. ПРО7. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня. ПРО8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно- географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки. ПРО9. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально- економічну експертизу та моніторинг. ПРО10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування. ПРО11. Оцінювати можливі ризики, соціально- економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері

природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму. ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- теоретико-методологічні засади формування регіональної політики;
- сутність, теоретичні джерела та історичні особливості становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні;
- методичні та організаційні основи управління розвитком регіону;
- внутрішню організацію, функції та повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування в туристичній сфері;
- регіональні ресурси, які впливають на інвестиційну політику регіону.

вміти:

- застосовувати сформоване критичне мислення та світоглядність у аналізі функціонування та розвитку соціально-економічних процесів на рівні регіонів;
- використовувати методи наукових досліджень у сфері регіонознавства, організації та управління процесами на локальному та регіональному рівнях, а також розробки та впровадження регіональних програм розвитку;
- визначати завдання національної та регіональної політики та механізми регулювання інвестиційної діяльності та вирішення проблем регіонального розвитку на засадах сталості/стійкості/збалансованого розвитку.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади вивчення проблем розвитку регіонів

Тема 1. Поняття регіону. Класифікація регіонів

Поняття регіону: мікрорегіони, мезорегіони, макрорегіони. Різні підходи до відокремлення певної території у вигляді умовно окресленого регіону: природно-економічний (або природничий) підхід, економіко-географічний, історико-етнографічний, соціально-економічний тощо. Діагностика регіонального розвитку. Типи регіонів за ознаками економічного і соціального розвитку: депресивні, стагнаційні, піонерні, мікрорегіони або первинні економічні регіони, економічні регіони первинного порядку або генеральні регіони вищого порядку, програмні (планові), унікальні (проблемні та проектні). Характеристика основних показників розвитку регіону. Класифікація регіонів України залежно від значення соціально-економічних показників: лідери, високорозвинені, розвинені і проблемні.

Тема 2. Проблемні регіони та їх типологія

Поняття про проблемні регіони. Типи проблемних регіонів: слаборозвинені (відсталі) регіони, депресивні регіони, зони екологічного лиха, території з екстремальними природними умовами тощо. Показники, за якими здійснюється визначення депресивних територій та інструментами стимулювання їхнього розвитку. Депресивні регіони залежно від функцій і галузевої структури поділяються на старопромислові, аграрно-промислові, старі видобувні та піонерні регіони.

Тема 3. Регіональний розвиток: сутність і методологічна основа

Розвиток, економічний розвиток, економічне зростання, соціально-економічний розвиток, регіональний розвиток, стійкий розвиток: визначення і співвідношення понять. Загальні і спеціальні закони економіки, що обумовлюють процеси регіонального розвитку. Моделі регіонального розвитку: еколого-економічна, інноваційно-інвестиційна, інноваційна, кластерна, мобілізаційно-інноваційна, сталого розвитку. Пріоритетні напрями економічного реформування моделей регіонального розвитку (на прикладі України).

Тема 4. Адміністративно-територіальна реформа як важливий фактор регіонального розвитку

Проблеми адміністративно-територіального устрою України та принципи його реформування. Концептуальні засади формування спроможних територіальних громад як базової ланки

адміністративно-територіального устрою. Закордонний досвід реформування Територіальних громад у системі територіальної організації влади. Особливості процесу об'єднання територіальних громад.

Змістовий модуль 2. Соціо-економіко-екологічні фактори регіонального розвитку

Тема 5. Людський розвиток як соціальна складова сталого розвитку регіонів

Поняття людського розвитку, методи його вимірювання. Рівень життя і людський розвиток. Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток. Науковий та освітній виміри сталого розвитку суспільства. Людський розвиток і гендер.

Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток регіонів.

Економічний розвиток та економічне зростання. Екстенсивний та інтенсивний тип економічного зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток регіонів (трудові ресурси, засоби виробництва у товарній та грошовій формі, природні ресурси тощо). Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.

Тема 7. Екологічні проблеми та їх вплив на розвиток регіонів

Актуальність екологічно збалансованого розвитку. Основні екологічні проблеми України (атмосферного повітря, водних ресурсів, земельних ресурсів, відходів). Пріоритети збалансованого розвитку (формування законодавчої та інституційної бази збалансованого розвитку, структурна перебудова та екологізація економіки України, освіта і наукове забезпечення у сфері збалансованого розвитку, збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, енергозбереження і збалансований розвиток енергетики, регіональні екологічні проблеми в контексті переходу до збалансованого розвитку.

Тема 8. Місцеве самоврядування в системі управління регіональним розвитком.

Державна політика у сфері розбудови інституційної інфраструктури регіонального розвитку в Україні. Сутність, теоретичні джерела та історичні особливості становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в різних країнах та в незалежній Україні. Повноваження органів регіонального управління та місцевого самоврядування

Тема 9. Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій.

Алгоритм-схема розробки соціально-економічного розвитку локальної території.

Тема 10. Формування стратегії розвитку регіону з урахуванням його інноваційно-інвестиційного статусу

Тенденції розвитку інвестиційного механізму державної політики країн світу щодо формування стратегії регіонального розвитку. Критеріальна складова оцінки соціального потенціалу регіонів України з точки зору інвестиційної привабливості. Детермінанти впливу на інвестиційний механізм соціального потенціалу регіонів України. Кластеризація регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості щодо розвитку їх соціального потенціалу. Інвестиційний механізм публічної політики розвитку соціального потенціалу на основі кластерного підходу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	ср.		л	п	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<u>Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади вивчення проблем розвитку регіонів</u>										
Тема 1. Поняття	9	2	1		6					

регіону. Класифікація регіонів									
Тема 2. Проблемні регіони та їх типологія	9	2	1		6				
Тема 3. Регіональний розвиток: сутність і методологічна основа	9	2	1		6				
Тема 4. Адміністративно-територіальна реформа як важливий фактор регіонального розвитку	9	2	1		6				
Разом за змістовим модулем 1	36	8	4		24				
<u>Змістовий модуль 2. Соціо-економіко-екологічні фактори регіонального розвитку</u>									
Тема 5. Людський розвиток як соціальна складова сталого розвитку регіонів	9	2	1		6				
Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток регіонів.	9	2	1		6				
Тема 7. Екологічні проблеми та їх вплив на розвиток регіонів	9	2	1		6				
Тема 8. Місцеве самоврядування в системі управління регіональним розвитком.	9	2	1		6				
Тема 9. Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій.	9	2	1		6				
Тема 10. Формування стратегії розвитку регіону з урахуванням його інноваційно-інвестиційного статусу	9	2	1		6				
Разом за змістовим модулем 2	54	12	6		36				
Усього годин	90	20	10		60				

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<u>Змістовий модуль 1.Визначення конфігурації сучасної глобалізації</u>	4
1	Поняття «регіон» та їх класифікація. Сутність поняття регіональної політики. Мета провадження регіональної політики, її ефективність, інструментарій та способи реалізації. Зміст поняття «регіональне управління». Об'єкт та суб'єкт регіонального управління.	1
2	Типи регіонів за ознаками економічного і соціального розвитку: депресивні, стагнаційні, піонерні, мікрорегіони або первинні економічні регіони, економічні регіони первинного порядку або генеральні регіони вищого порядку, програмні (планові), унікальні (проблемні та проектні).	1
3	Характеристика основних показників розвитку регіону. Моделі регіонального розвитку.	1
4	Проблеми адміністративно-територіального устрою України та принципи його реформування. Концептуальні засади формування спроможних територіальних громад як базової ланки адміністративно-територіального устрою.	1
	<u>Змістовий модуль 2. Соціо-економіко-екологічні фактори регіонального розвитку</u>	6
5	Поняття людського розвитку, методи його вимірювання. Рівень життя і людський розвиток. Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток	1
6	Науковий та освітній виміри сталого розвитку суспільства. Людський розвиток і гендер. Економічний розвиток та економічне зростання. Екстенсивний та інтенсивний тип економічного зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток регіонів (трудові ресурси, засоби виробництва у товарній та грошовій формі, природні ресурси тощо).	1
7	Актуальність екологічно збалансованого розвитку. Пріоритети збалансованого розвитку України.	1
8	Роль громад у розвитку суспільства. Соціальна мобілізація. Складові елементи соціальної мобілізації.	1
9	Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій. Алгоритм розробки соціально-економічного розвитку локальної громади. Кадастрово-облікова оцінка локальної території. SWOT-аналіз та кластерна стратегія розвитку.	1
10	Кластеризація регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості щодо розвитку їх соціального потенціалу.	1
	Разом	10

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

У програмі практичні заняття не заплановані

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
	<u>Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади вивчення проблем розвитку регіонів</u>	24
1.	Підготуйте короткий (до 5-ти хв.) усний виступ, в якому розкрийте принципи класифікації регіонів України залежно від значення соціально-економічних показників: лідери, високорозвинені, розвинені і проблемні.	6
2.	Підготуйте перелік спеціальних термінів (не менше десяти), які засвідчують процес формування різних типів проблемних регіонів.	6
3.	Розкрийте зміст поняття «регіональний розвиток». Представте поняття схематично.	6
4.	Підготуйте стислий конспект, в якому наведіть принципи реформування територіальних громад в різних країнах світу.	6
	<u>Змістовий модуль 2. Соціо-економіко-екологічні фактори регіонального розвитку</u>	36
5.	Рівень життя і людський розвиток. Вивчите досвід вимірювання рівня життя людей в світі та наведіть приклади.	6
6.	На основі фактів офіційних повідомлень у ЗМІ проаналізувати та розкрити сутність теорій сталого розвитку. Визначте які фактори впливають на економічне зростання країни.	6
7.	Розкрийте зміст поняття "каркас екологічної безпеки території" у вигляді стислого конспекту.	6
8.	Складіть порівняльну таблицю "Система місцевого самоврядування в різних країнах та в Україні." В таблиці зазначте також повноваження органів регіонального управління та місцевого самоврядування.	6
9.	Проаналізуйте алгоритм-схему розробки соціально-економічного розвитку локальної території на прикладі будь-якої територіальної громади України.	6
10.	Кластеризація регіонів України за ступенем інвестиційної привабливості щодо розвитку їх соціального потенціалу. Складіть рейтинг інвестиційної привабливості регіонів.	6
	Разом	60

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням методів пояснювально-ілюстративного (мультимедійні презентації) викладання, обговорення проблемних ситуацій та диспуту; семінарські заняття з наочними демонстраціями; виконання індивідуальних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль - залік. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним	глибоко та всебічно розкриває

	матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні

	синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття регіону: мікрорегіони, мезорегіони, макрорегіони.
2. Типи регіонів за ознаками економічного і соціального розвитку: депресивні, стагнаційні, піонерні, мікрорегіони або первинні економічні регіони, економічні регіони первинного порядку або генеральні регіони вищого порядку, програмні (планові), унікальні (проблемні та проектні).
3. Характеристика основних показників розвитку регіону.
4. Класифікація регіонів України залежно від значення соціально-економічних показників: лідери, високорозвинені, розвинені і проблемні.
5. Поняття про проблемні регіони.
6. Типи проблемних регіонів: слаборозвинені (відсталі) регіони, депресивні регіони, зони екологічного лиха, території з екстремальними природними умовами тощо.
7. Депресивні регіони залежно від функцій і галузевої структури поділяються на старопромислові, аграрно-промислові, старі видобувні та піонерні регіони.
8. Розвиток, економічний розвиток, економічне зростання, соціально-економічний розвиток, регіональний розвиток, стійкий розвиток: визначення і співвідношення понять.
9. Загальні і спеціальні закони економіки, що обумовлюють процеси регіонального розвитку.
10. Моделі регіонального розвитку: еколого-економічна, інноваційно-інвестиційна, інноваційна, кластерна, мобілізаційно-інноваційна, сталого розвитку.
11. Пріоритетні напрями економічного реформування моделей регіонального розвитку (на прикладі України).
12. Проблеми адміністративно-територіального устрою України та принципи його реформування.
13. Концептуальні засади формування спроможних територіальних громад як базової ланки адміністративно-територіального устрою.
14. Закордонний досвід реформування Територіальних громад у системі територіальної організації влади.
15. Особливості процесу об'єднання територіальних громад.
16. Поняття людського розвитку, методи його вимірювання.
17. Рівень життя і людський розвиток. Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток.
18. Науковий та освітній виміри сталого розвитку суспільства. Людський розвиток і гендер.
19. Економічний розвиток та економічне зростання.
20. Екстенсивний та інтенсивний тип економічного зростання.
21. Фактори економічного зростання і сталий розвиток регіонів (трудові ресурси, засоби виробництва у товарній та грошовій формі, природні ресурси тощо).
22. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.
23. Актуальність екологічно збалансованого розвитку.
24. Пріоритети збалансованого розвитку України.
25. Роль громад у розвитку суспільства.
26. Соціальна мобілізація. Складові елементи соціальної мобілізації.

27. Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій
28. Алгоритм розробки соціально-економічного розвитку локальної.
29. Кадастрово-облікова оцінка локальної території.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани семінарських занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література

Основна:

- Брич В.Я., Охота В.І. Міжнародна конкурентоспроможність країн в умовах глобалізації: Монографія. Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2019. 211 с.
- Глобальні виклики сучасності: суспільно-географічний вимір: монографія/ за ред. В.К.Кіптенко, Б.П.Яценка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. 255 с.
- Глобальна економіка : навч. посіб. / О. В. Довгаль, У. Я. Андрусів, О. В. Ткаліч, О. С. Павленко. Івано - Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019. 262 с.
- Мезенцев К. В., Підгрушний Г. П., Мезенцева Н. І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність і поляризація: Монографія. К.: ДП «Прінт Сервіс», 2014. 132 с.
- Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку : [навч. посіб.] / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А. Романюк, Л. Г. Руденко. Херсон : Грінв Д.С., 2015. 264 с.

6. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2019. 512 с.
7. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика. Навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2015. 370 с.
8. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій. Навчальний посібник. Херсон: вид. Гринь Д. С., 2014. 266 с.
9. Успішна територіальна громада: будуємо разом / Бриль М., Врублевський О., Данчева О., Сеїтосманов А., Чубаров Е. Харків : Видавничий будинок Фактор, 2018. 128 с.
10. Територіальна громада як базова ланка адміністративно-територіального устрою України: проблеми та перспективи реформування. К.: НІСД, 2016. 61 с.

Додаткові джерела:

1. Географія світового господарства (з основами економіки) : навч. посібник [за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова та ін.]. К. : Знання, 2011. 640 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку : монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко [та ін.]. К. : КНЕУ, 2001. 733 с.
3. Мочерний С.В. Ларіна Я.С., Фомішин С.В. Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія. К.: Ніка-Центр, 2006. 200 с.
4. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади» від 30.03.2016 р № 75 [Електронний ресурс] // Офіційний веб сайт Мінрегіону : <http://www.minregion.gov.ua/uncategorized/nakaz-minregionu-vid-30-03-2016-%75pro-zatverdzhennvametodichnih-rekomendatsiv-shhodo-formuvannva-i-realizatsiyiprognoznih-ta-programnih-dokumentiv-sotsialno-ekonomichnogorozvitku-ob-vednanoyi-t/>
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF>
6. Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія / Кол. Авт.; за ред. Я.Б.Олійника, Б.П.Яценка, В.К.Бабарицької. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 145 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Децентралізація. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/> Офіційні сайти обласних державних адміністрацій.
2. Національний інститут стратегічних досліджень: - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України - Режим доступу: <http://minregion.gov.ua>.
4. Human Development Reports, 2019 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://hdr.undp.org/en/content/human-developmentreport-2019>.
5. Institute for Economics and Peace [Electronic resource]. — Mode of access : <http://economicsandpeace.org>.
6. The Millennium Project : Global Futures Studies & Research [Electronic resource]. — Mode of access: <http://www.millenniumproject.org/millennium/overview.html>. <http://www.iawwai.com/ProblemsOfThisWorld.htm>.